

RAPPORT FRÅ REVISOR ETTER ÅRSOPPGJERSREVISJON 2020

Vedlegg: Rapport frå revisor etter årsoppgjersrevisjon 2020 - Ålesund kommune

Bakgrunn

Denne saka er ei oppsummering av det arbeidet som er gjort i høve revisjonsarbeidet 2020. Kontrollutvalet skal halde seg orientert om revisjonsarbeidet og sjå til at:

- a) årsrekneskapane til kommunen blir reviderte på ein forsvarleg måte.
- b) rekneskapsrevisjonen blir utført i samsvar med lov, forskrift og instruksar frå kontrollutvalet og frå avtaler med revisor.
- c) rekneskapsrevisjonen blir utført av revisorar som oppfyller krava i kapittel 2 og 3.

Kontrollutvalet skal og sjå til at rekneskapsrevisoren sine påpeikingar etter kommunelova § 24-7 til § 24-9 blir retta eller følgd opp. Viss påpeikingane ikkje blir retta eller følgt opp, skal kontrollutvalet rapportere dette til kommunestyret.

Kontrollutvalet skal, jf. kommunelova § 14-3, 3.ledd, uttale seg til kommunestyret om årsrekneskapane og årsberetningane før formannskapet innstiller til vedtak. Denne uttalen kjem i eiga sak.

Vurdering

Revisjonen har no avslutta revisjonen av årsrekneskapane til Ålesund kommune for regnskapsåret 2020. Revisjonen har gjeve revisjonsberetning utan atterhald, til kommunekassa er beretninga datert 12.05.2021 og til dei fire kommunale føretaka er beretningane datert 07.05.2021, 10.05.2021, 11.05.2021 og 12.05.2021.

Revisjonen har gjennom revisjonsarbeidet sitt observert tilhøve som kan verte forbetra, men som ikkje gir grunn til å ta atterhald i revisjonsberetninga.

Revisjonen vil i møtet 26. mai 2021 orientere kontrollutvalet om utført revisjonsarbeid og summera opp desse punkta til betring og gje sine merknader.

Tilråding til vedtak:

Kontrollutvalet tek rapport etter årsoppgjersrevisjon 2020 til vitande.

RAPPORT ETTER ÅRSOPPGJØRET 2020

ÅLESUND KOMMUNE

ORIENTERING I KONTROLLUTVALGET 26. MAI 2021

Innhold

2

1.	Innledning	3
2.	Økonomisk oversikt	4
3.	Oppfølgingspunkter etter interim	5
4.	Nummererte forhold	6
5.	Oppsummerte funn etter årsoppgjøret	7
5.1	Virksomhetsstyring	8
5.2.1	Forenklet etterlevelseskontroll - budsjettavvik	10
5.3	Salgsområdet/overføringsområdet	12
5.4	Innkjøp/kostnadsområdet	13
5.5	Investeringsområdet	14
5.6	Lønnsområdet	16
7.	Avslutning	17

Innledning

- ▶ Revisjonen av kommunekassen og konsolidert regnskap for Ålesund kommune for 2020 ble avsluttet den 12. mai 2021, og revisjonsberetningen ble utstedt samme dato.
- ▶ Uavhengig revisors beretning for 2020 er en «normalberetning», som innebærer at revisjonen ikke har avdekket og påvist vesentlige feil og mangler i kommunens endelige rapportering.
- ▶ Revisjonsberetningen erstatter tidligere avgitt revisjonsberetning av 15. april 2021. Endelig årsregnskap og årsberetning var ikke ferdig på dette tidspunktet, og dette bemerkes under «andre forhold» i revisjonsberetningen (normal/ordinær framgangsmåte fra revisor).
- ▶ Selv om vi i 2020 avgir en normalberetning, er det enkelte forhold vi anser som forbedringsområder for kommunen.
- ▶ Nummererte forhold etter kommunelovens §24-7 framgår av slide 6, og har tidligere blitt rapportert i brev form.
- ▶ Øvrige forhold som framgår av denne revisjonsrapporten er vurdert og definert som **unummererte forhold**.

Økonomisk oversikt per 31.12

	Kommune- kassen	Konsolidert regnskap
Driftsinntekter	5 458 480 689	5 729 441 497
Netto driftsresultat	-161 388 745	-118 529 983
	-3,0 %	-2,1 %

- ▶ Regnskapsmessig merforbruk i kommunekassen endte på 97 MNOK, etter at disposisjonsfondet er tømt og alle strykninger er gjennomført
- ▶ Regnskapsmessig mindreforbruk fra de gamle kommunene på 33,3 MNOK fra 2019, ble fullt ut disponert i 2020.
- ▶ Regnskapsmessig merforbruk fra de gamle kommunene på 43,9 MNOK fra 2019, samt merforbruk i kommunekassen på 97 MNOK fra 2020, må dekkes inn senest i løpet av 2022
- ▶ Manglende inndekning i 2022 vil medføre innmelding i ROBEK

Oppfølgingspunkter etter interim

- ▶ Utfordringer tilknyttet koronapandemien, kommunesammenslåing og ny kommunelov
- ▶ Kartlegging av generelle IT-kontroller
- ▶ Anbefaler økt bruk av E-handel
- ▶ Indikasjon på svakheter tilknyttet rutiner for skille mellom drift og investeringer
- ▶ Anbefaler bruk av ledelsesattesterte lønningslister

Nummererte forhold i 2020

Følgende forhold er definert og vurdert som nummererte forhold etter kommunelovens § 24-7, og ble rapportert til kontrollutvalget i brev form 28. april 2021:

- ▶ Om lag 2/3 av kostnadsførte avdrag i 2020 var ikke betalt per 31.12.
- ▶ Revisjonen mottok første utkast av regnskap for kommunen 24. februar 2021. Flere vesentlige forhold i første utkast måtte avklares/korrigeres, og dette har igjen medført sen regnskapsavleggelse for 2020. Forholdene knytter seg i all hovedsak til finansområdet og/eller forhold som er særskilte for 2020. (Se revisorbrev nummer 1 for nærmere beskrivelse/omtale).
- ▶ Utfordrende å se sammenhengen mellom opprinnelig vedtatt budsjett, budsjettendringer og regnskapsoppstillinger for 2020.

Unummererte forhold etter årsoppgjøret

Oppsummert

7

Prosesser	Innspill
Virksomhetsstyring	<ul style="list-style-type: none">• Årsoppgjørprosessen• Generelle IT kontroller• Budsjett; Visma vs. Framsikt
Salgsområdet	<ul style="list-style-type: none">• Opprydning av gamle poster i balansen, herunder poster fra sammenslåingskommuner
Innkjøp / kostnadsområdet	<ul style="list-style-type: none">• Periodisering i forbindelse med årsskiftet• Vurdering av omklassifisering, vesentlige balanseposter under kortsiktige fordringer og gjeld
Driftsmiddel / investeringsområdet	<ul style="list-style-type: none">• Egenvurdering skille drift/investering• Budsjettering på rammenivå for investeringsprosjekt
Lønnsområdet	<ul style="list-style-type: none">• Bruk av rene AGA/oppgavepliktige konti, og løpende avstemming av lønn mot regnskap• Opprydning av balanseposter, herunder sykelønnsrefusjoner og fordringer på ansatte• Dokumentasjon/vedlegg for reiseregninger
Finansområdet	<ul style="list-style-type: none">• Viser til nummererte forhold (brev nummer 1)

Virksomhetsstyring

- ▶ Bakteppe for årsoppgjøret 2020: Koronapandemien, ny kommunelov, nye oppstillingsplaner samt førstegangskonsolidering.
- ▶ Flere av manglende som avdekkes gjennom revisjon i 2020 gjelder forhold som har sammenheng med kommunesammenslåing, og krav etter ny kommunelov.
- ▶ Den nye kommunen trenger mer tid for å få på plass helhetlige kontrollrutiner mv.
 - ▶ Ses i sammenheng med etablering av ny kommune
 - ▶ Ses i sammenheng med sen regnskapsavleggelse for 2019
- ▶ Anbefaler en «prøveavslutning» av årsregnskapet høsten 2021, slik at man i større grad er forberedt på neste årsoppgjør.
 - ▶ Revisjonen kan da også i større grad være i forkant med innspill til årsoppgjøret.

Virksomhetsstyring

- ▶ Svakheter vedr. generelle IT-kontroller for Visma Enterprise
 - ▶ Testing i forbindelse med interim avdekket ansatte som har sluttet, men som fremdeles har tilgang til Visma Enterprise.
 - ▶ Viktig med en rutine for å sikre at ansatte som slutter, også deaktiveres i Visma brukeradministrasjon.

Testing av generelle IT-kontroller vil inngå som en fast årlig prosedyre fra revisjonens side, med fokus på tilgangsstyring

1. Tildeling av rettigheter i Visma ved oppstart av arbeidsforhold
2. Endring av rettigheter i Visma ved endring av arbeidsforhold
3. Deaktivering av rettigheter i Visma ved avsluttet arbeidsforhold.

Forenklet etterlevelseskontroll av budsjettavvik

Vi avgir en normal uttalelse (moderat sikkerhet) om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik:

«Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.»

Uten betydning for konklusjonen:

- ▶ Vanskelig/tidkrevende å kontrollere sammenhengen mellom opprinnelig budsjett, regulert budsjett og budsjettendringssaker/vedtak i kommunestyret (se neste side).
- ▶ Ved budsjettendringssaker anbefaler vi at det legges ved bevilgningsoversikter for drift og investering med spesifikasjoner, slik at kommunestyret lettere får oversikt over budsjettendring per regnskapslinje.

Mer om budsjett

- ▶ Kommunen har tatt i bruk Framsikt, et nytt virksomhetsstyrings- og budsjettverktøy.
- ▶ Flere faktorer har gjort det utfordrende å etterprøve sammenheng mellom vedtatt budsjett, budsjettendringer, og budsjett som framgår av Visma og Framsikt:
 - ▶ Manglende integrasjon mellom Visma og Framsikt gir risiko for avvik mellom systemene
 - ▶ Budsjett 2020 vedtatt i 2019 kroner
 - ▶ Rapportmodulen i Framsikt er ikke tilpasset de nye oppstillingsplanene etter kommuneloven før utarbeidelse av årsregnskapet for 2020
 - ▶ Budsjettreguleringer har i enkelte tilfeller gått til justering av "opprinnelig budsjett" og ikke regulert budsjett.
 - ▶ Budsjetttrammer på område eller prosjekt bør settes opp slik at de er i samsvar med bevilgningsoversikter, og således forenkler etterkontroll
- ▶ Våre kontroller gir likevel ingen indikasjoner på at det regulerte budsjettet i all vesentlighet ikke er i henhold til kommunestyrets vedtak.
- ▶ Gjennomgangen/kontroll har vært tidkrevende og medført stor ressursbruk både for revisjonen og administrasjonen i kommunen.

Overføringsområdet/salgsmrådet

12

- ▶ Det er benyttet 25% i tapsavsetning av gamle fordringer for 2020.
 - ▶ Framgangsmåte omtales også i note for 2020
 - ▶ Anbefaler at kommunen vurderer fordringene enkeltvis i 2021 og gjennomfører konkrete avskrivninger ved behov.
- ▶ I 2021 vil administrasjonen gjennomføre en systematisk opprydning av øvrige balansekonti, herunder vurdere avskrivning av gamle fordringer fra de sammenslåtte kommunene.
- ▶ Kommunen har benyttet beste estimat for beregning av opptjente inntekter for ressurskrevende tjenester. Søknad som sendes inn 3. mai viser at faktiske inntekter/refusjon vil være noe lavere enn estimert
 - ▶ Forholdet omtales av kommunen i note

Innkjøp/kostnadsområdet

- ▶ En stor del av transaksjonene på både drift og investering kontrolleres gjennom våre terminvise attestasjoner for merverdiavgiftskompensasjon.
- ▶ I 2020 har en stor del av inngående faktura blitt gjennomgått av regnskapsavdelingen som et kontroll-steg før endelig bokføring, og dette bidrar til god kvalitet av revisjonsgrunnlaget for attestasjon på kompensasjonsoppgaven.
- ▶ OBS på periodisering av kostnader i forbindelse med årsskiftet, herunder gjennomgang av ubehandlede inngående fakturaer, tvister mm., i faktureringsmodulen (gjelder også kommunale foretak)
 - ▶ Resultat av revisjonshandlingene gir ingen indikasjon på at innkjøpskostnadene i endelig regnskap for 2020 ikke er fullstendig.
- ▶ OBS på klassifisering/lenking av vesentlige debetposter og kreditposter i balansen under kortsiktig fordring og kortsiktig gjeld.
 - ▶ Feil klassifisering medfører for liten balansesum
 - ▶ Vurdering av omklassifisering av betydelige poster bør gjennomføres som en del av årsoppgjør rutinen

Investeringsområdet

14

- ▶ Årets investeringskostnad er på 426 MNOK for kommunekassen, og 733 MNOK for konsolidert regnskap
 - ▶ 55% av investeringene for kommunekassen vedrører VAR-området
 - ▶ 249 MNOK av investeringene i konsolidert regnskap vedrører ÅKE
- ▶ Bevilgningsoversikten kan gi et misvisende bilde av budsjettavvik på linjenivå
 - ▶ Se om investeringsbudsjett 2021 samsvarer bedre med bevilgningsoversikten slik at en får færre avvik, for eksempel utlån/startlån
- ▶ Budsjettbevilgninger gis på rammenivå også for investeringer
 - ▶ Fordelinger per prosjekt gjøres administrativt
 - ▶ Budsjettavvikene per prosjekt kan være vanskelige å vurdere- særlig opp i mot kravet om redegjørelse for betydelige budsjettavvik i årsberetningen
 - ▶ Forholdet gjelder også kommunale foretak.

Investeringsområdet forts.

15

- ▶ Vi anbefaler kommunen å ha fokus på problemstillinger rundt skille drift og investering med utgangspunkt i KRS nr. 4 «Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet»
- ▶ Fokus på prosjekter som man ser kan være i grenseland mellom vedlikehold og påkostning.
- ▶ Utarbeide årlig egenvurdering av budsjetterte investeringsprosjekt, som forklarer hvorfor kommunen vurderer disse til å være en investering og ikke en driftskostnad

Lønnsområdet

16

- ▶ Bør etterstrebe bruk av rene avgiftspliktige/oppgavepliktige konti, samt løpende avstemming mellom lønssystem og regnskap.
 - ▶ Oversikt over lønns- og pensjonskostader/kontrolloppstillingen RF 1022 for 2020 skal signeres av revisor
 - ▶ Oppstilling mottatt 11. mai 2021 og viser ingen vesentlige avvik som ikke kan forklares.
- ▶ Våre kontroller viser at det er enkelte svakheter/mangler i forbindelse med dokumentasjon av balanseposter, herunder fordringer mot NAV for refusjon sykkelønn.
 - ▶ Risiko for at det foreligger krav på sykkelønnsrefusjon som ikke er innsendt til NAV. Beløpene anses ikke å være vesentlige, men må følges opp i 2021 av kommunen.
- ▶ Trekk/innbetaling i 2020 vedr. fordring på ansatte fra 2019 må avstemmes mot ansattreskontro fra 2019.
- ▶ Enkelte svakheter/mangler vedrørende dokumentasjon og vedlegg for reiseregninger.
 - ▶ Rutiner for godkjenning av reiseregninger følges opp i 2021.

Avslutning

17

Vi ønsker å takke administrasjonen ved Ålesund kommune for samarbeidet, og håper at temaer som omtales i revisjonsrapporten oppfattes som konstruktive innspill i forhold til kommunens løpende arbeid med forbedring av interne kontrollrutiner, regnskapsførsel og dokumentasjon av regnskapsinformasjon.

Vi ønsker også å takke kontrollutvalget/sekretariatet for god og konstruktiv dialog.

“ Vi vil bidra til at innbyggerne i Møre og Romsdal får et enda bedre fylke å bo i ”

- Møre og Romsdal Revisjon SA